

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

Ro'yxatga olindi:
№ BD-60410100 – 1.19

« 29 » 08 2025
yil

TASDIQLAYMAN"
O'quv ishlari bo'yicha prorektor
professor A.A. Elmurodov

2025 yil

BOSHQARUV HISOBI

**FANINING ISHCHI O'QUV DASTURI (SILLABUSI)
(Sirtqi ta'lim shakli uchun)**

Bilim sohasi:	400000	- Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410000	- Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishi:	60410100	- Buxgalteriya hisobi va audit (qishloq xo'jaligida)

Samarqand – 2025

Fanning ishchi o'quv dasturi (sillabusi) 2021- yilda tasdiqlangan o'quv reja va fan dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

U.R.Raximova – SamDVMChBU “Buxgalteriya hisobi va audit” kafedraasi assistenti

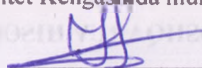
Taqrizchilar:

S.N.Toshnazarov -Samarqand iqtisodiyot va servis instituti “Buxgalteriya hisobi” kafedraasi mudiri,iqtisodiyot fanlari doktori, professor

M.Sh.Mardonov- Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali “Buxgalteriya hisobi va statistika” kafedraasi mudiri, i.f.b.f.d., dotsent

Fanning ishchi o'quv dasturi (sillabusi) “Buxgalteriya hisobi va audit” kafedrasining 2025 yil “___” ___dagi №___-son yig'ilishida muhokamadan o'tgan va fakultet Kengashida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

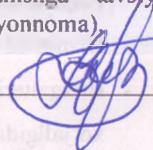
Kafedra mudiri:

Eshmuradov U.T.

Fanning ishchi o'quv dasturi (Sillabusi)“Iqtisodiyot” fakulteti Kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (2025 yil “22” 08 dagi 1-sonli bayonnoma).

Fakultet kengashi raisi:

Alikulov A.I.

Kelishildi:

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

Sh.X.Qurbanov

Bilish, aytib berish;
Tasavvurga ega bo'lish;
4 (yaxshi) baho:
Mustaqil mushohada yurita olish;
Olga bilimlarini amalda qo'llay olish;
Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga ega bo'lish;
3 (qoniqarli) baho:
Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga ega bo'lish;
2 (qoniqarsiz) baho:
Dasturni o'zlashtirmaganlik;
Fanning mohiyatini bilmaslik;
Aniq tasavvurga ega bo'lmaslik;
Mustaqil fikrlay olmaslik.

Fan Sillabusi
Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va
biotexnologiyalar universiteti

Fan to'g'risida ma'lumot
Fan shifri: BHM4406
Fan nomi: Boshqaruv hisobi
Semestr/yil: 9-semestr/2025-2026 o'quv yili
Kafedra: "Buxgalteriya hisobi va audit"
Soatlar/kreditlar: 6,0 ECTS (28 auditoriya soati, 152 soat mustaqil ta'lim)

Ma'ruza	Amaliy mashg'ulot	Laboratoriya mashg'uloti	Mustaqil ta'lim	Jami
10	18	-	152	180

Fan bo'yicha mashg'ulotlarning joylashuvi:

Auditoriya vaqti: dars jadvaliga asosan

Talablar:

Fan uchun mas'ul kafedra: "Buxgalteriya hisobi va audit"

Instruktor to'g'risida ma'lumot U.R.Raximova assistent

Kafedra joylashgan joyi: SamDVMChBU, 4-o'quv binosi, 412-xona

Telefon: +99891-538-52-24 ish telefoni; mobil: +99891-538-52-24

E.mail. umidarah@mail.ru Ish vaqti: Uchrashuvga ko'ra

I. Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarga boshqaruv hisobi nazariyasi va amaliyotini ilg'or darajadagi tahlil qilish uchun zarur ko'nikmalarni shakllantirishdir. Kerakli usullar va natijalarning qo'llanilishini yaxshiroq nazorat qilish uchun talabalardan keyingi darslarda muhokama qilinishi mumkin bo'lgan amaliy va vaziyatli topshiriqlarni bajarish talab qilinadi. Shuningdek, darslik yoki boshqa manbalarni mustaqil o'qish, olingan nazariy bilimlarga asoslanib tadqiqotlar o'tkazish va olingan ilmiy natijalarga tayanib taqdimotlar o'tkazish talab qilinadi.

II. Fanning vazifasi – nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, ijodiy fikrlash jarayoniga uslubiy yondoshuv hamda ilmiy dunyoqarashni shakllantirish, qonunlar va kategoriyalar mazmun-mohiyatini bilish, ularga nisbatan shaxsiy munosabatni shakllantirish orqali insonning hayotdagi o'rni va ahamiyatini ochib berish.

III. Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- tanlangan mutaxassislik bo'yicha fan, texnika va texnologiyalar, iqtisodiyotning zamonaviy yutuqlarini amaliyotga tadbiiq etishga qaratilgan kasbiy tayyorgarlik haqida *tasavvurga ega bo'lishi*;

- banklarning hisobvaraqlar rejasi, uning tuzilishi, Bosh va Yordamchi kitob materiallari asosida analitik va sintetik hisoblarning yuritilishini *ko'nikmalariga ega bo'lish*;
- mutaxassislikning ilmiy muammolari bo'yicha masalalarni shakllantirish va hal qila olishi, yechim qabul qila olish, bilimlar zahirasini yaratish va undan o'zining kasbiy faoliyatida foydalanishni *malakasiga ega bo'lishi kerak*.

IV. O'qitish usullari:

Fanni o'qitish jarayonida zamonaviy uslublardan foydalanish, sohadagi muammolarni ta'limning ommaviy shakllari bilan bog'lab, talabalarning nazariy bilimlarini amaliy mashg'ulotlar orqali mustahkamlab borish lozim. O'quv materiallarini talabalar tomonidan unumli o'zlashtirish uchun ko'rgazmali qurollar o'qitishning texnik vositalari, banklarda buxgalteriya hisobi chorvachilik fani bo'yicha chop etilgan ma'ruza matnlaridan keng foydalanish, talaba bilimini baholash tizimini joriy etish. Ma'ruza mashg'ulotlarida ilg'or pedagogik texnologiyalar foydalaniladi.

"Boshqaruv hisobi" kursini loyihalashtirishda quyidagi asosiy konseptual yondoshuvlardan foydalaniladi:

Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim.

Tizimli yondoshuv.

Faoliyatga yo'naltirilgan yondoshuv.

Dialogik yondoshuv.

Hamkorlikdagi ta'limni tashkil etish.

Muammoli ta'lim.

V. Fanning tarkibiy tuzilishi:

5.1. "Boshqaruv hisobi" fanidan rejalashtirilgan ma'ruza mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi

Ma'ruza mashg'ulotlarining:			
№	mavzulari	rejasi	soat
1-modul. Kirish. "Boshqaruv hisobi" faniga kirish			
1.1	Boshqaruv hisobini tashkil qilish	1.1.1. Boshqaruv hisobining funksiyalari. 1.1.2. Zamonaviy boshqaruv hisobi. 1.1.3. Boshqaruv hisobini tashkil etishda korxonada buxgalteriya hisobini yuritish siyosatiga mos kelishi. Boshqaruvning axborot tizimi.	2
1.2.	Boshqaruv hisobida xarajatlar hisobini yuritish.	1.2.1. Xarajatlarni hisoblash tizimi. 1.2.2. Xarajatlarning hisoblashning asosiy xususiyatlari. 1.2.3. Bevosita va bilvosita moddiy xarajatlar, bevosita va bilvosita mehnat xarajatlari.	2

Asosiy adabiyotlar

1. Xasanov B.A., Alikulov A.I., Eshmuradov U.T. Boshqaruv hisobi. Darslik. – Samarqand: "STEP-SEL" MCHJ nashriyoti, 2024. - 234
2. Do'smuratov R.D. Buxgalteriya hisobi nazariyasi. –T.: "Fan va texnologiya", 2013.
3. Abduvaxidov F.T., Qo'ziyev I.N., Dadabayev Sh.X. Buxgalteriya hisobi. Darslik. –Toshkent: TDIU, 2019.
4. Хасанов Б.А., Хашимов А.А. ва бошк. Бухгалтерия ҳисоби. –Т.: "Иқтисодийёт дунёси", 2021.
5. Urazov K.B., Po'latov M.E. Buxgalteriya hisobi. –Toshkent: "Innovatsion rivojlanish nashriyot matbaa uyi", 2020.

Qo'shimcha adabiyotlar

6. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 52 bet.
7. Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 36 bet.
8. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022. – 416 bet.
9. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohatlar yo'lini qat'iy davom ettiramiz. 6-jild. Toshkent: "O'zbekiston", 2023. 398-bet.
10. Mirziyoyev Sh.M. Hozirgi zamon va Yangi O'zbekiston. Toshkent: "O'zbekiston", 2024. – 481 bet.
11. Abduvaxidov F.T., Qo'ziyev I.N., Dadabayev Sh.X. Buxgalteriya hisobi. Darslik. Toshkent: TDIU, 2019.
12. Karimov A.A., Kurbanbayev J.E., Jumanazarov .S.A. Buxgalteriya hisobi. – Toshkent: "Iqtisod-moliya", 2019. 624 bet

Axborot manbaalari

13. www.lex.uz

14. www.zivonet.uz

VIII. Baholash

Talabalarning fanlarni o'zlashtirishi 5 ballik tizimda baholanadi.

5 (a'lo) baho:

Xulosa va qaror qabul qilish;

Ijodiy fikrlay olish;

Mustaqil mushohada yurita olish;

Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;

Mohiyatini tushunish;

	qilish.	topshiriqlarni bajarish	
12	Boshqaruv qarorlarini qabul qilish.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
13	Budjetlashtirish va xarajatlarni nazorat qilish.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
14	Boshqaruv hisobini tashkil etish.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
15	Transfert bahoni shakllantiri.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
16	Korxonaning segmentar hisoboti.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
17	Xarajatlarni baholash va ular dinamikasi.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
18	O'zbekiston Respublikasida boshqaruv hisobini tashkil etishni rivojlantirish yo'nalishlari.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
19	Boshqaruv hisobida zararsizlik nuqtasini hisoblash usullari	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
20	Byudjetlashtirish va xarajatlarni nazorat qilish	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
21	Boshqaruv qarorlari va ularni qabul qilish bosqichlari.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
22	Ishlab chiqarish zararsizligini tahlil etish.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
23	Korxonalarda ishlab chiqarish dastagi samarasini aniqlash tartibi.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
24	Boshqaruv hisobida zararsizlik nuqtasini hisoblash usullari.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
25	Moddiy xarajatlar hisobi.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
26	Mehnat xarajatlari hisobi va uning o'ziga xos xususiyatlari.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	2
Jami:			152

VII. Adabiyotlar

1.3.	Jarayonli va buyurtmali usul bo'yicha mahsulotlar kalkulyatsiyasini amalga oshirish	1.3.1. Buyurtmali usulning mohiyati va ahamiyati. 1.3.2. Jarayonli usulning mohiyati va ahamiyati. 1.3.3. Mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxini jarayonli usulda aniqlash tartibi.	2
2-modul. Kirish. Normativ usulning mohiyati va ahamiyati.			
2.1	Normativ usul bo'yicha mahsulotlar kalkulyatsiyasini amalga oshirish	2.1.1. Normativ usulning mohiyati va ahamiyati. 2.1.2. Normativ usulning mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxini kalkulyatsiya qilishning boshqa usullaridan afzalliklari va kamchiliklari. 2.1.3. Mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxini normativ usulida aniqlash tartibi.	2
2.2.	Zamonaviy "Standart-cost" tizimi asosida boshqaruv hisobini tashkil etish	2.2.1. Standart Costing" usulining qo'llanilishi. 2.2.2. Standart Costing" usulining qo'llanilishining xorij tajribasi. 2.2.3. Mahsulotlar ishlab chiqarish, ish va xizmatlar bajarishda vujudga keladigan xarajatlarning mohiyati.	2
Jami:			10

5.2. "Boshqaruv hisobi" fanidan rejalashtirilgan amaliy mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi

Amaliy mashg'ulotlarning			
№	mavzulari	rejasi	soat
1.	Boshqaruv hisobi tizimida hisob siyosati	1.1. Hisob siyosati haqida tushuncha va uning nazariy asoslari. 1.2. Boshqaruv hisobida hisob siyosatining uslubiyati. 1.3. Boshqaruv hisobida hisob siyosatining texnikaviy va tashkiliy jihatlari.	2
2.	Boshqaruv hisobida xarajatlarni turkumlash va hisobga olish	2.1. Xarajatlar haqida tushuncha va ularning turkumlanishi. 2.2. Mahsulot (ish, xizmat)larning ishlab chiqarish tannarxiga kiritiladigan xarajatlar tarkibi. 2.3. Xarajatlar klassifikatsiyasi. Ishlab chiqarish xarajatlarning elementlari.	2
3.	Mahsulot (ish, xizmatlar)	3.1. Xarajatlarni taqsimlash tartibi va usuli.	2

	tannarxi va ularni kalkulyatsiya qilish	3.2. Mahsulot tannarxi, uning mohiyati, ishlab chiqarishni boshqarishdagi ahamiyati. Ishlab chiqarishni boshqarishda mahsulot tannarxini kalkulyatsiya qilishning ahamiyati. 3.3. Mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxini kalkulyatsiya qilish usullari.	
4.	Mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxini kalkulyatsiya qilishning "Standart-kost" va "Direkt-kosting" usuli	4.1.Standart-kost" usulining mohiyati va ahamiyati. 4.2."Standart-kost" usulining mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxini kalkulyatsiya qilishning boshqa usullaridan afzalliklari va kamchiliklari.	2
5.	Xarajatlarni to'la taqsimlab va o'zgaruvchan xarajatlar bo'yicha tannarxni kalkulyatsiya qilish usuli	5.1.Buyurtmali usulning mohiyati va ahamiyati. 5.2. Buyurtmali usulning mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxini kalkulyatsiya qilishning boshqa usullaridan afzalliklari va kamchiliklari. 5.3. Mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxini buyurtmali usulida aniqlash tartibi.	2
6.	Boshqaruv hisobida xarajatlarni hisobini yuritish	6.1.Xarajatlarni hisoblash tizimi va xususiyatlari. 6.2.Moddiy xarajatlar hisobi. Mehnat xarajatlari hisobi va uning o'ziga xos xususiyatlari. 6.3. Kompleks xarajatlar va ularni taqsimlash usullari.	2
7.	Moddiy xarajatlar hisobi	7.1.Materiallarni boshqarish jarayonining asosiy tushunchalari. 7.2.Materiallarni hisobga olishning uzluksiz va davriy tizimini farqlash. 7.3.Ishlab chiqarishga berilayotgan materiallarning qiymatini baholash.	2
8.	Mehnat xarajatlari hisobi	8.1.Ishchi kuchi xarajatlarini hisobga olish. Buyurtmaning hisob kartochkasi. 8.2.Korxonalarning boshqaruv tizimida mehnat haqi xarajatlari tahlili. 8.3.Mehnatga haq to'lash shakllari. Mehnatga haq to'lashning vaqtbay tizimi.	2
9.	Boshqaruv qarorlarini qabul qilish	9.1. Boshqaruv qarorlari va ularni qabul qilish bosqichlari. Boshqaruv hisobida	2

	zararsizlik nuqtasini hisoblash usullari. 9.2.Ishlab chiqarish zararsizligini tahlil etish. 9.3. Korxonalarda ishlab chiqarish dastagi samarasini aniqlash tartibi.	
Jami:		18

5.3. "Boshqaruv hisobi" fanidan laboratoriya mashg'ulotlari rejalashtirilmagan

VI. "Boshqaruv hisobi" fanidan rejalashtirilgan talabalar mustaqil ta'limining kalendariy tematik rejasini

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Amalga oshirish mexanizmi	Hajmi (soatda)
1	Boshqaruv hisobiga kirish fanining predmeti va metodi, uning nazariy asoslari.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
2	Boshqaruvning mohiyati, tamoyillari va maqsadlari.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
3	Boshqaruv hisobi tizimining tasniflanishi.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
4	Boshqaruv hisobini tashkil qilishda xarajatlarni hisobga olish xususiyatlari.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
5	Moliyaviy va boshqaruv hisobining o'zaro bog'liqligi.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
6	Boshqaruv hisobini tashkil qilishning avtonom va integrallashgan usullari.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
7	Boshqaruv hisobini tashkil qilishning avtonom va integrallashgan usullari.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
8	Xarajatlarni turkumlash va ularning hisobi.	Adabiyotlardan foydalanib slayd tayyorlash	6
9	Mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxini kalkulyatsiya qilish usullari va zamonaviy tizimlari.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
10	Mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxini kalkulyatsiya qilish usullari va zamonaviy tizimlari.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
11	Boshqaruv qarorlarini qabul	Adabiyotlardan foydalanib amaliy	6